

Sygn. akt I ACa 2284/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Romana Górecka (spr.)

Sędziowie: SA Ewa Kaniok

SO (del.) Dagmara Olczak-Dąbrowska

Protokolant: Karolina Długosz-Żółtowska

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. R.

przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 września 2015 r., sygn. akt II C 427/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz R. R. kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Kaniok Romana Górecka Dagmara Olczak – Dąbrowska

Sygn. akt I ACa 2284/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził na rzecz R. R. od Skarbu Państwa – Wojewody (...) kwotę 411 422,50 zł z odsetkami ustawowymi za okres od 5 marca 2015 r. do dnia zapłaty; w pozostałej części powództwo oddalił; koszty procesu rozdzielił między stronami proporcjonalnie do jego wyniku stwierdzając, że powódka wygrała sprawę w 37% pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Powódka żądanie pozwu wywodziła ze szkody wyrządzonej przez wydanie wadliwej decyzji administracyjnej. W ramach podstawy faktycznej wskazała dwa źródła szkody w postaci utraty lokali położonych w budynku przy ul. (...) w W.. W zakresie szkody dotyczącej lokali nr (...) wskazała, jako źródło szkody decyzje sprzedażowe z lat 1989 - 1990, a w zakresie lokali nr (...) odmowną decyzją dekretową z 1954r.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa podnosząc zarzuty: przedawnienia roszczenia wywodząc, iż jego termin biegł od pierwszej decyzji nadzorczej, a nie od decyzji wydanej wskutek wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy; braku

związku przyczynowego decyzjami o sprzedaży lokali nr (...) a szkodą. W odniesieniu do lokali nr (...) zarzucał brak związku przyczynowego z decyzjami dotyczącymi wniosku dekretowego oraz brak legitymacji biernej wywodząc, że sprzedaż dokonało (...) W.; nadużycia prawa podmiotowego w związku z dokonywaniem przez powódkę wyboru podstaw roszczeń w postaci różnych decyzji administracyjnych. Kwestionował możliwość zasądzenia odsetek za okres przypadający przed dniem wydania wyroku.

Wyrok zapadł po dokonaniu przez Sąd Okręgowy następujących ustaleń i rozważań:

Nieruchomość położona w W. przy ulicy (...) stanowiąca własność poprzedników prawnych powódki była objęta działaniem dekretu z 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze(...) (Dz.U.1945.50.279 ze zm., dalej: dekret (...)).

Prezydium Rady Narodowej w (...) W. orzeczeniem z 21 kwietnia 1954 r. odmówiło ustanowienia własności czasowej tej nieruchomości, odwołanie od orzeczenia nie zostało uwzględnione.

Skarb Państwa jest ujawnionym w księdze wieczystej właścicielem nieruchomości. W budynku położonym na nieruchomości wyodrębniono cztery lokale o numerach (...).

Kierownik Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Dzielnicowego W. M. wydał decyzje o sprzedaży lokali: numer (...) - 3 listopada 1989 r. numer(...) - 6 marca 1990 r.

Decyzje wykonano przez zawarcie stosownych umów.

Lokale numer (...) zostały sprzedane przez (...) W. bez uprzedniego wydania decyzji administracyjnych odpowiednio 30 grudnia 1997 r. i 18 kwietnia 2007 r.

Na wniosek powódki Minister Infrastruktury decyzją z 25 listopada 2009 r. stwierdził, że decyzja z 6 października 1954 r. w części dotyczącej lokali (...) i udziałów w nieruchomości wspólnej związanych z ich własnością została wydana z naruszeniem prawa, jednak z uwagi na wystąpienie nieodwracalnych skutków prawnych nie jest możliwe stwierdzenie jej nieważności.

W zakresie dotyczącym pozostałej części nieruchomości stwierdził, iż kwestionowana decyzja jest dotknięta nieważnością.

Po złożeniu wniosków o ponowne rozpoznanie sprawy Minister Infrastruktury decyzją z 18 maja 2010 r. utrzymał w mocy orzeczenie z 25 listopada 2009 r.

11 października 2012 r. została wydana decyzja o ustanowieniu użytkowania wieczystego części przedmiotowej nieruchomości oznaczonej jako działka (...) z obrębu (...)w udziale wynoszącym 0,587 na rzecz R. R. i I. R. po połowie.

Wniosek o przyznanie prawa własności czasowej w odniesieniu do udziału wynoszącego 0,413 części gruntu stanowiącego działkę ewidencyjną nr (...) (udział związany z własnością lokali nr (...)), nie został dotąd rozpatrzony, postępowanie dekretowe w tym zakresie jest w toku.

16 kwietnia 2013 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. stwierdziło, że decyzje dotyczące sprzedaży lokali (...) zostały wydane z naruszeniem prawa, jednak nie można stwierdzić ich nieważności z uwagi na wywołanie nieodwracalnych skutków prawnych.

Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodu z opinii biegłej, wartość lokali:

- numer (...) z uwzględnieniem obciążenia obligatoryjnym prawem najmu, według stanu z 21 kwietnia 1954 r. oraz cen z daty sporządzenia operatu, to jest 5 marca 2015 r. odpowiednio na kwoty 109 570 zł i 273 323 zł;

- numer(...) według stanu z wydania decyzji o jego sprzedaży, czyli 3 listopada 1989 r. na kwotę 108 651 zł;

- numer(...) według stanu z wydania decyzji o jego sprzedaży, tj. 6 marca 1990 r. na kwotę 331 301 zł.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo za częściowo zasadne.

Szeroko odnosząc się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazał, że zastosowanie w sprawie mają przepisy m.in. art. 160 kpa, gdyż stosownie do art. 5 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 162, poz. 1692) do stanów rzeczy powstałych przed jej wejściem w życie, czyli 1 września 2004 r., należy stosować przepisy dotychczasowe.

Podniósł, że stosownie do art. 160 § 1 i 2 k.p.a. stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną szkodę rzeczywistą, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie.

Przeprowadził wywód prawny wskazujący na odpowiedzialność Skarbu Państwa – reprezentowanego przez właściwego wojewodę, za decyzję zapadłą przed 27 maja 1990 r.

Nie podzielił Sąd Okręgowy, zarzutu braku legitymacji czynnej w zakresie dotyczącym roszczeń obejmujących wartość lokali (...) zbytych przez (...) W.. Wskazał, że tej części konstrukcja żądania pozwu odwoływała się do następstw wadliwej decyzji dekretovej, a nie faktu sprzedaży lokali, który w tym kontekście musi być rozpatrywany jedynie jako element stanu faktycznego potencjalnie mogący mieć znaczenie dla oceny istnienia związku przyczynowego.

Podniósł dalej, że została spełniona przesłanka wydania decyzji nadzorczej, którą stwierdzono nieważność decyzji szkodzącej. W zakresie dotyczącym roszczeń wywodzonych z decyzji dekretovej (lokale (...)) jest to decyzja Ministra Infrastruktury z 18 maja 2010 r., natomiast co do lokali (...) decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 16 kwietnia 2013 r.

Wskazał Sąd Okręgowy, że powódka doznała szkody. Uszczerbek polega na utracie prawa własności istniejącego na gruncie budynku w zakresie części lokali oraz utracie możliwości uzyskania prawa użytkowania wieczystego gruntu w części odpowiadającej udziałom związanym z własnością sprzedanych lokali. Szkodę uznał za nieodwracalną, gdyż nabywców lokali chroni zaufanie do treści ksiąg wieczystych. Nieodwracalny charakter skutków prawnych wynika również z decyzji nadzorczych, które w istotnym dla sprawy zakresie stwierdzały wydanie decyzji szkodzących z naruszeniem prawa, a nie ich nieważność. Decyzje te nie zostały więc usunięte z obrotu prawnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego ustalenie szkody nie wymaga oczekiwania na ponowne rozpoznanie wniosku dekretowego w zakresie nieobjętym decyzją z 11 października 2012 r., ponieważ roszczenie dotyczące lokali numer (...) opiera się na naruszeniu prawa przy wydaniu decyzji o ich sprzedaży, a zatem rozstrzygnięcie o wniosku o ustanowienie własności czasowej jest bez znaczenia.

Ustalając wysokość szkody wskazał Sąd Okręgowy, że jej rozmiar wyznacza wartość praw utraconych przez powódkę, a więc wartość lokali sprzedanych osobom trzecim uwzględniająca prawa związane – udział w nieruchomości wspólnej, w tym w prawie użytkowania wieczystego gruntu. Szkoła rzeczywista polega na utracie własności części budynku.

Ustalając wysokość szkody uwzględnił Sąd Okręgowy obciążenie poszczególnych lokali stosunkiem najmu.

Stwierdził Sąd Okręgowy istnienie związku przyczynowego o charakterze adekwatnym, czego wymaga art. 361 § 1 k.c.

Sąd Okręgowy rozróżnił dwa źródła szkody:

- co do lokali nr (...) wskazał decyzje sprzedażowe z lat 1989 i 1990

- co do lokali nr (...) wskazał odmowną decyzję dekretową z 1954r.

i przeprowadził odrębny wywód prawny.

W zakresie lokali (...) podniósł, że dla oceny istnienia związku przyczynowego między określonym zdarzeniem a szkodą konieczne jest w pierwszej kolejności ustalenie, czy gdyby zdarzenie to nie miało miejsca, szkoda by się pojawiła. W ocenie Sądu I instancji należy uznać, iż gdyby nie wydano decyzji Prezydium Rady Narodowej w (...) W. z 21 kwietnia 1954 r. nie doszłoby do kolejnych zdarzeń, które spowodowały, że co do lokali nr (...) powódka nie mogła zrealizować swego prawa.

Zdaniem Sądu I instancji orzeczenie nadzorcze, które nie usuwa decyzji szkodzącej z obrotu prawnego w tej części faktycznie przesądza o trwałości jej negatywnych skutków, zaś niemożność uwzględnienia wniosku opartego na art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (Dz.U. Nr 50, poz. 279) na skutek bezprawnej decyzji odmownej, stanowi stratę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c.

Wadliwe rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku dekretowego zapoczątkowało ciąg dalszych zdarzeń, które objęły zawarcie przez (...) W. umów sprzedaży lokali osobom trzecim. Związek przyczynowy zdaniem Sądu Okręgowego ma charakter adekwatny, gdyż sekwencja zdarzeń odnotowana w rozpoznawanej sprawie w warunkach (...) występowała często.

W zakresie lokali numer (...) Sąd Okręgowy dokonał rozważań prawnych co do powiązań kauzalnych pomiędzy decyzjami Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Dzielnicowego W.- M. z 6 marca 1990 r. i z 3 listopada 1989 r. w sprawie sprzedaży lokali, a utratą przez powódkę w/w lokali.

Zdaniem Sądu Okręgowego decyzja odmawiająca uwzględnienia wniosku dekretowego stwarzała warunki do dysponowania lokalami na mocy kolejnych decyzji. Z kolei usunięcie z obrotu decyzji dekretowej nie może już zniweczyć skutków decyzji dotyczących sprzedaży poszczególnych lokali. Stąd decyzje te są przyczyną szkody w postaci utraty własności części budynku i możliwości uzyskania odpowiedniej części prawa do nieruchomości wspólnej.

W tej części podzielił Sąd Okręgowy przeważający w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż w przypadku sprzedaży lokali na podstawie decyzji administracyjnych szkoda pozostaje w związku przyczynowym z tymi decyzjami, a nie tylko z decyzją o odmowie uwzględnienia wniosku dekretowego. Podniósł, że u podstaw takiego stanowiska leży pogląd o możliwości konstruowania związku przyczynowego o charakterze wieloczłonowym. Gdyby nie wydano decyzji sprzedażowej istniałaby możliwość – po stwierdzeniu nieważności decyzji dekretowej – uzyskania przez uprawnionych pełni należnych im praw, ich wydanie uniemożliwiło potencjalne uwzględnieniu wniosku dekretowego w pełnym zakresie, a więc zachowaniu własności lokali.

Nie podzielił Sąd Okręgowy zarzutu przedawnienia roszczenia oraz zarzutu naruszenia art. 5 k.c. przez dokonywanie wyboru podstaw faktycznych dochodzenia roszczenia odszkodowawczego. Uznał, że w przypadku skomplikowanego stanu faktycznego obejmującego wiele kolejnych zdarzeń powiązanych kauzalnie, z istoty rzecz powód może dokonać wyboru, z którego faktu wywodzi roszczenie i z tego nie sposób mu czynić zarzutu.

Wskazał Sąd Okręgowy, że łączna wartość lokali wynosi 822 845 zł. wobec tego, że powódka jest spadkobierczynią nabywców budynku i roszczeń dekretowych w 1/2 zasądził na jej rzecz połowę tej kwoty.

Wysokość odszkodowania ustalił Sąd Okręgowy, powołując się na art. 363 § 2 k.c. według cen z daty zbliżonej do momentu orzekania – datę sporządzenia wyceny przez biegłego - 5 marca 2015 r. datę tę uznał Sąd I instancji za początkową do przyjęcia opóźnienia dłużnika uzasadniającego zasądzenie odsetek ustawowych na podstawie art. 481 k.c.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany.

Pozwany zaskarżył wyrok częściowo w pkt. I ponad kwotę 191 446, 50 zł oraz w zakresie odsetek zasądzonych od kwoty 411 422, 50 zł za okres od 5 marca 2015r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Pozwany zarzucił:

1) naruszenie prawa materialnego art. 160 k.p.a. w zw. z art. 361 k.c. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, iż pomiędzy wadliwymi decyzjami administracyjnymi, których przedmiotem była sprzedaż lokali znajdujących się w budynku przy ul. (...) w W. a nie wejściem do majątku powódki prawa własności tychże lokali istnieje związek przyczynowy uzasadniający zasądzenie odszkodowania z tego tytułu;

2) naruszenie prawa procesowego co miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic zasady swobodnej oceny dowodów i błędne uznanie, iż powódce należy się odszkodowanie w wysokości wartości lokali nr (...) w budynku przy ul. (...) w W. z powodu wydania z naruszeniem prawa decyzji administracyjnych, których przedmiotem była sprzedaż lokali znajdujących się w budynku przy ul. (...) w W.;

3) naruszenie prawa procesowego art. 316 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez bezzasadne uznanie przez Sąd I instancji, iż miarodajną okolicznością faktyczną dla rozpoczęcia biegu odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie odszkodowania za uszczerbek jest data sporządzenia wyceny (określenia wartości) przez biegłego sądowego;

4) naruszenie prawa materialnego art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 363 § 1 i 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu daty naliczenia odsetek od daty wcześniejszej niż data wyrokowania i zasądzenie odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 5 marca 2015r. tj. od dnia sporządzenia wyceny przez biegłego sądowego;

5) naruszenie prawa materialnego art. 359 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wydanie opinii przez biegłego sądowego stanowi podstawę zapłaty odsetek za opóźnienie.

W oparciu o te zarzuty wniósł pozwany o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 219 976 zł oraz poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od dnia wyrokowania tj. od dnia 28 września 2015r. oraz stosowną zmianę pkt III ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do rozpoznania Sądowi I instancji, w każdym z przypadków wnosząc o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia stanu faktycznego poczynione przez sąd pierwszej instancji i przyjmuje je, jako własne. Ich ponowne przedstawienie jest zbędne - oddalając apelację i orzekając na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji, sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, lecz wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (wyrok Sądu Najwyższego z 23 lipca 2015 r., I CSK 654/14, nie publ.).

Apelujący kwestionuje istnienie bezpośredniego, normalnego związku przyczynowego powstałą szkodą, a źródłami szkody, czyli poszczególnymi decyzjami administracyjnymi dotkniętymi wadą prawną.

Zdaniem pozwanego decyzji tzw. „sprzedażowych” nie można uznać za samoistne źródło szkody polegającej na utracie praw majątkowych do przedmiotowej nieruchomości, z następujących powodów:

- samo wzruszenie decyzji sprzedażowych nie powodowałoby, że powódka mogłaby żądać naprawienia szkody, jeśli nie zostałaby wzruszona decyzja o odmowie, ponieważ na jej mocy grunt i posadowiony budynek nadal byłby własnością Skarbu Państwa, natomiast wzruszenie samej wadliwej decyzji o odmowie przyznania własności czasowej jest wystarczające do wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym. Stąd decyzje sprzedażowe nie pozostają w adekwatnym związku z wyrządzeniem szkody, a pierwotną przyczyną jest wydanie decyzji o odmowie przyznania prawa własności czasowej.

- ewentualne ustanowienie na rzecz powódki użytkownika wieczystego (gdyby taka właśnie decyzja została wydana w wyniku rozpatrzenia wniosku dekretowego w odniesieniu do udziału wynoszącego 0,413 części gruntu stanowiącego działkę ewidencyjną nr (...)) (udział związany z własnością lokali nr (...)) należałoby uznać za naprawienie szkody w inny sposób niż przez zapłatę odszkodowania. Skoro jest to sposób naprawienia szkody, to nie sposób nie przyjąć, że to nie decyzja o odmowie wyrządziła szkodę powódce.

- wydanie decyzji sprzedażowych i późniejsze ich wzruszenie nie ma o tyle znaczenia dla przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej zobowiązanemu, że niezależnie od tego, czy zostałyby one wydane co do wszystkich lokali czy też co do żadnego, szkoda wyrządzona powódce decyzją dekretową i tak wymagałaby naprawienia. Naprawienie nastąpiłoby albo poprzez odszkodowanie (w przypadku sprzedaży wszystkich lokali) albo poprzez restitutio in integrum (w przypadku gdyby możliwy był zwrot w naturze). A zatem wzruszenie decyzji sprzedażowych może mieć znaczenie dla wyboru sposobu naprawienia szkody, nie ma jednak wpływu na samo jej powstanie.

- poprzednicy prawni powódki zostali pozbawieni własności gruntu i posadowionego na nim budynku przy ul. (...) w W. wskutek wydania decyzji dekretowej wiele lat wcześniej niż wydano decyzje sprzedażowe, wskutek zmiany przepisów właścicielem nieruchomości w miejsce gminy (...) W. stał się Skarb Państwa. Nie jest zatem możliwe, aby wcześniejszy skutek pozbawienia osób uprawnionych prawa własności, w szczególności z mocy prawa, mógł ponownie wystąpić, a zwłaszcza by mógł zostać wywołany wydaniem decyzji o zupełnie innej treści i skutkach prawnych, decyzje o sprzedaży poszczególnych lokali stanowiły następstwo, nie mogły więc być źródłem uprzednio doznanej szkody.

Sąd Apelacyjny tych poglądów nie podziela.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że wadliwa decyzja zezwalająca na sprzedaż lokalu może być źródłem szkody poniesionej przez byłego właściciela nieruchomości. Dotyczy to sytuacji, gdy stwierdzono nieważność decyzji administracyjnej odmawiającej przyznania byłemu właścicielowi nieruchomości prawa własności czasowej na podstawie art. 7 dekretu (...). Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powołanych przez Sąd Okręgowy orzeczeniach, w tym w uchwale z 21 sierpnia 2014 r., III CZP 49/14 (OSNC 2015/5/60) oraz w wyroku z 17 kwietnia 2015 r., I CSK 392/14 (Lex nr 1747841).

Wobec obszerności trafnego wyводу prawnego Sądu I instancji, który Sąd Apelacyjny podziela tylko dodatkowo stwierdzić należy, że:

Z powyższym stanowiskiem nie stoi w sprzeczności uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 3 września 2015 r., III CZP 22/15 (OSNC 2016/3/30), ponieważ odnosi się ona do przypadków, w których stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji odmawiającej byłemu właścicielowi przyznania prawa do gruntu, a nie gdy stwierdzono nieważności takiej decyzji.

Podziela Sąd Apelacyjny wynikający ze wskazanych wyżej orzeczeń Sądu Najwyższego pogląd, że stwierdzenie wydania z naruszeniem prawa decyzji odmawiającej byłemu właścicielowi przyznania prawa do gruntu skutkuje tym, że decyzje o sprzedaży lokali dotyczą substancji majątkowej Skarbu Państwa, a więc nie powstaje żaden nowy uszczerbek w majątku poprzedniego właściciela.

W przypadku natomiast stwierdzenia nieważności decyzji odmawiającej przyznania własności czasowej, zważywszy na wsteczny skutek takiej decyzji (ex tunc), oznaczający przyjęcie stanu fikcji, jakby decyzja w ogóle nie została ona wydana istnieją podstawy by przyjąć, iż decyzje lokalowe dotyczą majątku przeddekretowego właściciela (właściciela budynku), powodują w konsekwencji w nim uszczerbek. Decyzja nadzorcza, zarówno stwierdzająca nieważność wadliwej decyzji, jak i wydanie jej z naruszeniem prawa, ma moc wsteczną, co oznacza, że na jej podstawie należy przyjąć, że będąca jej przedmiotem decyzja dotknięta wadami była aktem bezprawnym już w chwili jej wydania. Decyzja nieważna nie wywoływała skutków prawnych, mimo że stwarzała określone stany faktyczne.

Podziela Sąd Apelacyjny stanowisko Sądu Okręgowego, że ustalenie szkody nie wymaga oczekiwania na ponowne rozpoznanie wniosku dekretowego w zakresie nieobjętym decyzją z 11 października 2012 roku tj. lokali numer (...),

gdyż roszczenie opiera się na naruszeniu prawa przy wydaniu decyzji o ich sprzedaży, a zatem rozstrzygnięcie o wniosku o ustanowienie własności czasowej jest bez znaczenia. Zauważyć przy tym należy, że wniosek nie może być uwzględniony, skoro decyzja nadzorcza uwzględnia sytuację, w której lokal i odpowiadający mu udział w nieruchomości wspólnej stanowią własność osób trzecich.

Powoływane przez pozwanego orzeczenia: wyrok Sądu Najwyższego (I CSK 753/14) i Sądu Apelacyjnego w Warszawie (I ACa 1203/13), podobnie jak pozostałe powołane w apelacji wyroki, dotyczą odmiennego stanu faktycznego, oddalenie powództwa było wynikiem skutecznego postawienia zarzutu przedawnienia roszczenia w związku z upływem ponad 3 letniego terminu od wydania decyzji nadzorczej. Podobnie jak i pozostałe powoływane wyroki.

W sprawie niniejszej pozew został wniesiony przed upływem 3 lat od wydania przez Ministra Infrastruktury, po ponownym rozpatrzeniu wniosku, decyzji z 18 maja 2010 r. którą utrzymał w mocy decyzję z 25 listopada 2009 r. – zachowany więc został termin z art. 160 § 6 kpa.

Jak wskazano wyżej, Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym podziela pogląd Sądu Najwyższego w uchwale z 21 sierpnia 2001 r., III CZP 49/14, (LEX nr 1545087) zgodnie, z którym „Jeżeli stwierdzono nieważność decyzji dekretowej o odmowie przyznania prawa własności czasowej, źródłem szkody poniesionej przez byłego właściciela nieruchomości (jego następców prawnych) może być także wydana z naruszeniem prawa decyzja zezwalająca na sprzedaż lokali w budynku położonym na tej nieruchomości.

2. Odpowiedzialność cywilną uzasadnia taki związek przyczynowy wieloczłonowy, w którym między poszczególnymi ogniwami zachodzi normalna zależność przyczynowa, co oznacza, że każde ogniwo tego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej. Jeżeli ten test z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej wypada pozytywnie, to można przyjąć, że normalny związek przyczynowy zachodzi również wtedy, gdy pewne zdarzenie stworzyło warunki powstania innych zdarzeń, z których dopiero ostatnie stało się bezpośrednią przyczyną szkody”.

Nie są zasadne zarzuty apelacji odnoszące się do nieprawidłowego określenia daty zasądzenia odsetek za opóźnienie.

Z przepisu art. 361 § 2 k.c. wynika kompensacyjna funkcja odszkodowania i jego granice, które nie dopuszczają wzbogacenia się poszkodowanego. Przepis § 2 art. 361 k.c. wprowadza zasadę ustalania wysokości odszkodowania według cen z daty jej ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Zasadę tę zastosował Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku.

Przepis art. 481 § 1 k.c. ustanawia obiektywną sankcję opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia pieniężnego w postaci odsetek za czas opóźnienia. Świadczenia z tytułu odsetek za opóźnienie, ma charakter stymulacyjny i waloryzacyjny (np. wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2003 r., IV CK 130/02, niepubl.; wyrok z 18 kwietnia 2002 r., II CKN 606/00, niepubl.; wyrok z 11 marca 2003 r., V CKN 1723/00, niepubl.).

Pojęcie opóźnienia w zapłacie wiąże się z terminem spełnienia świadczenia.

Odpowiedzialność pozwanego ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a obowiązek naprawienia szkody jest nieterminowy, w rozumieniu art. 455 k.c.

Podnosi pozwany, że brzmienie przepisu art. 363 § 2 k.c. powoduje, iż jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania a odstępstwa od tej zasady są możliwe tylko wtedy, gdy szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Zasada ustalania odszkodowania pieniężnego według cen z daty jego dokonywania, tj. z daty wyrokowania służy zapewnieniu pełnego odszkodowania, chroni poszkodowanego przed skutkami spadku wartości pieniądza między dniem wyrządzenia szkody a chwilą wyrokowania. Twierdzi, iż dopiero od daty wyrokowania można mówić o opóźnieniu, uzasadniającym zasądzenie odsetek ustawowych.

Sąd Okręgowy zasądził odszkodowanie według cen z daty sporządzenia opinii przez biegłego, daty zbliżonej do momentu orzekania (ok. 6 miesięcy wcześniejszą), przyjmując do określenia rozmiaru szkody sytuację rynkową w tej

dacie - 5 marca 2015 r., nie było bowiem podstaw do kolejnego weryfikowania aktualności opinii biegłego uznając za zasadne zasądzenie od tej daty odsetek za opóźnienie, ponieważ w następstwie wcześniej kierowanych do pozwanego żądań już w tym momencie roszczenie było wymagalne.

Powołane przez pozwanego liczne orzeczenia Sądu Najwyższego wskazują na konieczność dostosowywania rozstrzygnięć w tej mierze do okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy, a początkowy termin naliczania odsetek oscyluje między dniem wymagalności, nawet gdy dłużnik kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia a dniem wyrokowania. Zauważyć należy, że zahamowanie procesów inflacyjnych oraz stopy odsetek ustawowych/ odsetek ustawowych za opóźnienie powoduje utratę znaczenia funkcji waloryzacyjnych odsetek z podkreśleniem ich funkcji tradycyjnej, tj. wynagrodzenia za korzystanie z pieniędzy należnych wierzycielowi oraz stymulującej dłużnika do spełniania świadczeń według wzorca ustawowego (art. 455 k.c.).

Orzeczenie Sądu Okręgowego w tej części jest zgodne z powyższym wywodem.

Dlatego, też Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., stosownie do jego wyniku.

Dagmara Olczak – Dąbrowska Romana Górecka Ewa Kaniok